

ปัจฉิมกถา

ฯพณฯ พลอากาศ สุวรรณรัฐ องคมนตรี

ประธานในงานพิธีมอบรางวัลโครงการ “มหาดไทย..ดำรงธรรม ดำรงราชานุภาพ”

วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๕

ณ โรงละครอักษรา อาคารคิงเพาเวอร์ คอมเพล็กซ์ กทม.

กราบนำสการพระคุณเจ้าที่เคารพ ยิ่งท่านปลัดกระทรวงมหาดไทย ท่านข้าราชการ ท่านอดีตข้าราชการกระทรวงมหาดไทย และคนมหาดไทย ที่เคารพรักทุกท่านครับ

กระทรวงของเรามีอายุครบ ๑๒๐ ปี เมื่อเดือนเมษายนที่ผ่านมา มาจนบัดนี้ผมยังมีความเชื่อมั่นอยู่เต็มหัวใจว่า บุคคลที่ได้รับรางวัลไปเมื่อสักครู่นี้ทั้ง ๗ สาขา นั้นเป็นบุคคลส่วนน้อยที่คณะกรรมการได้ค้นพบและได้หยิบยกเรียนเชิญท่านมาประกาศเกียรติคุณของท่าน ซึ่งแต่ละสาขายังมีคนอย่างนี้อีกมากที่ทำงานเพื่อกระทรวงมหาดไทย เพื่อประเทศชาติและเพื่อสังคมอยู่อีก จึงทำให้สังคมไทยยังเป็นสังคมที่น่าอยู่อยู่บ้าง ทำให้ประเทศชาติของเรามีความมั่นคง ทั้งในชนบท ในสังคมกึ่งเมือง และในสังคมโดยส่วนรวมของประเทศของเราอยู่ได้จนบัดนี้

ในโอกาสนี้ ผมขอแสดงความยินดีกับทุกท่านทั้ง ๗ สาขา ที่ท่านได้รับรางวัลเกียรติยศอันมีเกียรติยิ่ง และด้วยความเต็มใจ ยินยอมพร้อมใจของพวกเราคนมหาดไทยทุกคน

ผมจากกระทรวงมหาดไทยมาครบ ๑๑ ปี กับ ๑ วันในวันนี้ แต่ก็จากมาแต่กาย ใจไม่ไปไหน ยังเฝ้าติดตามเฝ้าห่วงหา เฝ้าให้กำลังใจกับผู้บริหารระดับสูงสุดของฝ่ายข้าราชการประจำ คือ ตำแหน่งปลัดกระทรวง รองปลัดกระทรวง อธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด นายอำเภอ และเพื่อนทุกกรม รวมทั้งรัฐวิสาหกิจด้วย ยังได้พบปะถามไถ่ทุกข์สุขกันอยู่เสมอ

ปกติแล้วคนเราเมื่อเคยอยู่ทำงานในตำแหน่งใดก็ตาม เราก็คิดว่าเราทำดีที่สุดแล้ว แต่เมื่อเราพ้นตำแหน่งนั้นมาเรามองย้อนกลับไป เราใคร่ครวญกลับไป ในอดีตเมื่อเราเคยอยู่ตรงนั้น เราก็มักจะคิดว่า คิดเสียตายว่า เราน่าจะทำได้ดีกว่านั้น น่าจะทำได้ทำสิ่งนั้นสิ่งนี้ เราไม่ควรจะทำสิ่งนั้นสิ่งนี้ เหมือนกับผมสมัยที่พ้นจากตำแหน่งนายอำเภอมาได้มาอยู่ตำแหน่งผู้บริหารระดับกลางในส่วนกลางประมาณ ๖ ปี ใจก็จะย้อนนึกไปช่วงที่เราบริหารราชการในตำแหน่งนายอำเภอว่าเราน่าจะทำอะไรได้อีกหลายอย่าง เราน่าจะเป็นอย่างนั้น เราน่าจะเป็นอย่างนี้ เราน่าจะไปเยี่ยมพระสงฆ์องค์เจ้าได้มากกว่านี้ เราน่าจะไปเยี่ยมโรงเรียนให้บ่อยครั้งขึ้น เราน่าจะไปเยี่ยมสถานีนอนามัย ไปดูเขาขาดแคลนอะไร เขาทำงานกันอย่างไรให้มากขึ้น แทนที่จะอยู่ที่อำเภอ เช่นหนังสือ หรือไม้ก็เสียเวลาขับรถไปประชุมที่จังหวัดเดือนละหลายครั้ง

พอมายู่ในตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดก็เช่นกัน เรามาเสียเวลามากกับงานในตำแหน่งเขา ยกให้เราเป็น พ่อเมือง งานเปิดงาน งานเปิดงานสัมมนา งานต้อนรับ ผู้ใหญ่ งานประชุมในศาลากลาง เรามาย้อนคิดดูว่า สิ่งเหล่านี้หรือคืองานที่ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องทำ หรือควรจะทำ ฉะนั้น วันนี้อยากมาเปิดใจว่า **ท่านที่ยังมี ตำแหน่งหน้าที่อยู่** ถ้าท่านคิดว่าสิ่งที่ผมได้กระตุก ความรู้สึกนึกคิดออกมาอย่างนี้ ก็ยังพอมีเวลาอยู่บ้างที่ท่านจะนำไปใคร่ครวญและปรับบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของท่านให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป เมื่อ ๑๒๐ ปีที่แล้วกับปัจจุบันนี้คงไม่ เหมือนกันมาก คนที่มีเวลาน้อยคงปรับอะไรไม่ได้ อย่าง ปลัดพระยาไถ่หมดเวลาแล้ว แต่ท่านอธิบดีหลายท่าน ท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ท่านผู้ว่าการรัฐวิสาหกิจ ท่าน นายอำเภอ ตลอดจนท่านผู้แทนผู้นำจากท้องถิ่น ทั้งเทศบาลและ อบต. และท่านปลัดเทศบาล ปลัด อบต. ทุกคน ผมคิดว่ามีสิทธิที่จะใคร่ครวญทั้งสิ้น

ผมคิดว่างานบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ที่เราใช้ติดปากมาว่า คืองานที่เป็นพระราชปณิธาน ขององค์ปฐมเสนาบดี บำบัดทุกข์ บำรุงสุข คนมหาดไทยท้องถิ่นแมนยำ แต่อยากจะทำให้ท่านคิดว่า **ณ พุทธศักราชปัจจุบันนี้ ทุกข์ของ แผ่นดิน ทุกข์ของประชาชน คืออะไร ทุกข์ของคนในเขตพื้นที่ที่ท่านรับผิดชอบคืออะไร** บางทีคนที่เป็นผู้ว่า ราชการจังหวัดอาจจะอยู่ไกลไป เพราะท่านอาจจะพลิกดูแค่เฉพาะแผนกลุ่มจังหวัด จะพัฒนาโครงข่ายอาเซียน อินโดจีน Link กัน รวมทั้งทางรถไฟความเร็วสูง ทาง ๘ เลน เชื่อมในภูมิภาคอาเซียน จะเป็น Hub โหนด Hub นี้ ก็ แล้วแต่ แต่ว่าแท้ที่จริงทุกข์ของประชาชนอยู่ตรงไหน

ผมเชื่อว่าใน ๓๐ ปีที่แล้ว ที่ผมเป็นนายอำเภอมาจนบัดนี้ ทุกข์ของประชาชนยังมีอยู่ บางเรื่องไม่มีอะไรดีขึ้น ทุกข์ไม่ได้หายไปเลย ถึงแม้ว่าประเทศไทยของเราจะมีงบประมาณแผ่นดิน ปีหนึ่ง สองล้านล้านบาทขึ้นไปก็ตาม และ เวลารัฐบาลแถลงโครงการใหญ่ๆ ทีละสองแสนล้าน สามแสนล้าน นี่น่าตกใจ แต่ประชาชนที่ยังมีความทุกข์ยากอยู่ ยังมีอีกมาก มีนายอำเภอท่านไหนบ้างที่ทราบว่ามีตำบลหนึ่งนั้น **ครัวเรือนแต่ละครัวเรือน ครอบครัวแต่ละ ครอบครัวเขามีความสุขหรือไม่** เราเคยวัดหรือเปล่า มีเด็กเยาวชนในแต่ละโรงเรียนในชนบทที่พ่อแม่ไม่ได้อยู่ด้วยกัน ถ้าดีหน่อยก็คือ พ่อก็ไปทำงานจังหวัดหนึ่ง แม่ก็ไปทำงานจังหวัดหนึ่ง แต่ยังไม่ได้เลิกกัน ถ้าเคราะห์โชคร้าย ก็คือพ่อแม่เลิกกัน พอมีภรรยาใหม่ แมมีครอบครัวใหม่ แต่ก็ไม่ได้อยู่กับลูก ซ้ำร้ายไปกว่านั้นเด็กบางคนพ่อแม่อาจจะทอดทิ้งให้อยู่กับพ่อแม่ตายาย พี่ป้าในชนบท เป็นตายร้ายดีอย่างไร ก็แค่ส่งเงินมาให้ใช้บ้าง บางเดือนก็ไม่มีส่งบ้าง ยังมีปัญหายาเสพติด ปัญหาสังคม ปัญหาความฟุ้งเฟ้อจากในเมืองที่ ย้อนกลับไปทำลายชนบทอีกมากมาย ปัญหาอยาก ได้โน่นอยากได้นี่ที่ใช้เงินสต็อกให้เหมือนชาวกรุง หรือคนที่มียาได้มากกว่า

เมื่อร้อยปีที่แล้วไม่ได้เหมือนกับทุกซ์ของชาวบ้านเดี๋ยวนี้นี้ เมื่อก่อนผลงานของท่านนายอำเภอ ของท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ไปขอที่ดินชาวบ้านตัดถนนเข้าไปตำบลใด รู้สึกว่าเป็นผลงานที่ชาวบ้านจะไม่ลืม แต่ขณะนี้ถนนเรามีลาดยางหรือถนนเทคอนกรีต เป็นเครือข่ายเป็นใยแมงมุมครบถ้วน รถปิกอัพเข้าไปได้ รถมอเตอร์ไซด์มีทุกหลังคาเรือน แต่ถามว่าความทุกซ์ของราษฎรมีไหม ผมคิดว่าเป็นเรื่องสำคัญ

กลับมาดูเรื่องความสุขบ้าง **ความสุขของชาวบ้านอยู่ที่ไหน ชาวบ้านมีความสุขจริงหรือเปล่านั้นบ้านเขามีไฟฟ้าถึง มีโทรศัพท์มือถือในบ้าน มีตู้เย็นใช้ พอเพิ่งไปดาว์นรถปิกอัพมาแล้วต้องผ่อนส่งเป็นเดือน สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่คนมหาดไทยนั้นจะต้องวิเคราะห์ให้ได้และลงลึกถึงรายครัวเรือน รายครอบครัว**

ผมยังออกพื้นที่ชนบทบ่อยๆ และอยากทำในสิ่งที่ตัวเองไม่ได้ทำเมื่อมีตำแหน่งหน้าที่เป็นนายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัด ได้ออกไปถามไถ่ไปดูทุกซ์ความสุขอย่างที่ว่านี้และผลที่ออกมา น่าตกใจ เพราะสิ่งที่สื่อเสนอ ก็มักจะเป็นเรื่องที่ดี สารคดีในโทรทัศน์ ก็จะเป็นเรื่องที่จะค่อนข้างดี ดูแล้วไม่น่าเป็นห่วงอะไรทั้งสิ้น แต่ว่าเราลงไปดูในพื้นที่จริงๆ แล้วสื่อถ่ายทอดออกมาให้รู้จริงๆ ก็คงไม่มีสื่อกลุ่มไหนหน้าไหนที่จะกล้าที่จะเสนอ เพราะว่าดูเสมือนหนึ่งจะเป็นการประจานความทุกซ์ของแผ่นดิน จะเป็นการประจานความบกพร่องของหน่วยงานต่างๆ ซึ่งก็คงจะหาสื่อแบบนี้ยากที่จะกล้านำเสนออย่างนี้ Presentation ที่เราดูตามวีดิทัศน์ต่างๆ ก็จะถูกดีทั้งสิ้น

ฉะนั้น ที่ฝากไว้วันนี้ ในโอกาสที่กระทรวงเราเดินมาถึงอายุ ๑๒๐ ปีแล้ว หลายท่านในที่นี้จะต้องเป็นผู้นำสูงสุด ต่อไปในสายข้าราชการประจำ หลายท่านจะต้องมีความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น ถ้าท่านเอาข้อคิดของผมไปว่า **ทำเสียตั้งแต่ท่านยังมีความรับผิดชอบ มีหน้าที่** และหากว่าพวกเราที่ได้มีการปฏิบัติ ได้มีการตั้งใจมุ่งมั่น ด้วยอุดมคติด้วยคุณธรรมจริยธรรม ดังตัวอย่างของผู้ได้รับรางวัลทั้ง ๗ สาขา อย่างเต็มที่และมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แล้ว ผมเชื่อว่าไม่เพียงแต่กระทรวงมหาดไทยเท่านั้นจะได้รับความเชื่อถือ ยกย่องจากคนทั่วไป แต่ประเทศชาติของเราจะมีความมั่นคงทางสังคมมากขึ้นเรื่อยๆ และนั่นคือ**ความสุขที่แท้จริงของประชาชน**

ผมถือโอกาสนี้ขอบคุณกระทรวงมหาดไทยและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ร่วมกันหยิบยกคนดี หยิบยกผลงานของชาวมหาดไทย ของคนมหาดไทยในแต่ละกลุ่มขึ้นมา ให้พวกเราได้อ่านอย่างน้อยมีความชื่นชม อย่างน้อยมีความอุ่นใจว่าคนมหาดไทยที่ดียังมีความมั่นคงในอุดมการณ์ ยังมีอีกมาก และคิดว่าจะมากขึ้นเรื่อยๆ ผมขอถือโอกาสนี้แสดงความขอบคุณ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน และในโอกาสนี้ขอขอบคุณที่ได้กรุณาให้เกียรติผมมาทำหน้าที่ในวันนี้ ขอขอบคุณครับ

